

Sekty: wprowadzenie
Autor tekstu: **Mariusz Agnosiewicz**

**"Być może jednak, że stare błędy nie są tak straszne, jak nowe, a jeśli już musimy dać się wodzić za nos, to lepiej chyba trzymać się złud, których ostrze stępiało (...)
Owce winny znosić cierpliwie strzyżenie nożycami starego pasterza, bo może nastać młody, który im zedrze wełnę razem ze skórą."**
Anatol France, Poglądy księdza H. Coignarda

„Zawsze uderzało mnie, że szal ten ogarnia zwykle tylko młodzież, której wyobraźnia, burzliwa a nieodporną, łatwo daje się zapalić przesądom. Fanatycy z Sewennów byli szaleńcami mającymi od dwudziestu do trzydziestu lat, których od dzieciństwa urabiano na proroków. Prawie wszyscy konwulsjonerzy, których tyle oglądałem w Paryżu, to były małe dziewczynki i młodzi chłopcy. Wśród mnichów starcy bywają mniej popędliwi i nie tak skłonni do szaleńczej żarliwości niż ci, którzy wychodzą z nowicjatu. Wszyscy sławetni zabójcy, którym fanatyzm wetknął broń do ręki, byli młodymi ludźmi, jak również ci, którzy uważali się za opętanych."
Wolter

Kryteria klasyfikacyjne i podział

W wyodrębnieniu **sekt** spośród wszystkich związków religijnych stosuję kryteria przede wszystkim *materiałne (substancjalne)*, w skład których wchodzi m.in.:

- izolacjonizm członków od życia społecznego poza grupą,
- antagonistyczne nastawienie wobec 'obcych',
- sposób i zakres oddziaływania na członków,
- wpływ grupy na życie członków,
- agresywny lub nachalny prozelityzm i propaganda,
- głoszenie skrajnych i/lub apokaliptycznych nauk.

Abstrahuję więc tutaj od kryteriów czysto *formalnych*, jak fakt legalizacji czy ilość członków, które mogą być pomocne, ale niewystarczające. Powoływanie się wyłącznie na takie kryteria, można odnieść do uznawania jakiegoś tekstu za powieść tylko na podstawie ilości stron, tytułu na okładce czy znajdowania się na półce między powieściami.

Na podstawie tego kryterium do sekt zaliczam m.in. Świadców Jehowy czy Kościół Jezusa Chrystusa Świętych Dni Ostatnich (Mormoni).

Spośród sekt można jeszcze wyodrębnić dwie podgrupy:

A. Sekty destrukcyjne - dodatkowymi kryteriami będą te, które odnoszą się do oddziaływania na członków, m.in.:

- ścisła dyscyplina poddana autorytatywnemu kierownictwu,
- nasilona i wyrafinowana psychomanipulacja,
- wymaganie poświęcenia się dla grupy,
- utrudnienia w jej opuszczeniu.

B. Sekty niebezpieczne - dodatkowymi kryteriami będą te, które odnoszą się do działalności grupy w społeczeństwie, m.in.:

- brak prawnej regulacji zrzeszenia (nieformalna i nielegalna organizacja),
- popełnianie przestępstw w związku z działalnością religijną,

- groźby terrorystyczne i popełniania przestępstw,
- uporczywe konflikty z prawem i zasadami współżycia społecznego.

Wyjaśnienia wymaga popełnianie przestępstw jako kryterium. Nie chodzi tutaj o każde przypadki popełniania przestępstw (nawet księża katolicy je popełniają), ale o takie, które wiążą się z działalnością grupy w charakterze związku religijnego (ale nie fikcyjnego, jak np. powoływane „kościóły” dla prowadzenia np. przemytu towarów objętych cłem). Będą to więc czyny, które wiążą się z wyznawanymi zasadami danej grupy, np. zatrzymania dzieci wbrew woli opiekunów prawnych (np. casus sekty Christianie), mordy rytualne (niektóre odłamy grup satanistycznych), zamachy na życie innych osób, akty terroru itd. W Polsce groźbami terrorystycznymi zapisało się np. Bractwo Zakonne Himawanti [1].

Dwie podane podgrupy mogą się oczywiście pokrywać w praktyce działania poszczególnych sekt, na ogół sekta niebezpieczna będzie również spełniała kryteria sekty destruktywnej (choć w drugim kierunku nieco rzadziej).

Polecam również obszerną monografię doktora z Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Wrocławskiego:

M. Szostak, Sekty destrukcyjne. Studium metodologiczno-kryminalistyczne, Zakamycze 2001, s.474.

Podobna tematyka na: [Sekty destrukcyjne](#)

Przypisy:

[1] Zob. M. Karnowski, A.R. Potocki, "Bractwo nigdy nie wybacza", *Newsweek* nr 46/2003, s.12-18.

Mariusz Agnosiewicz

Założyciel, redaktor naczelny i publicysta *Racjonalisty*, założyciel i prezes Polskiego Stowarzyszenia Racjonalistów. Kontakt online ([GG](#), [Skype](#))

[Strona www autora](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 24-01-2004)

[Oryginał.](#) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3215>)

Contents Copyright © 2000-2008 by Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę podkatalogów, skrypty JavaScript oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora. Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz

nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl